

ДМИТРО ВЕРБИЧ

ТОЧКА НЕПОВЕРНЕННЯ

«НАШ ФОРМАТ» · КИЇВ · 2020

[Почитати опис, рецензію і купити на сайті nashformat.ua](https://nashformat.ua)

УДК 821.161.2'06-94:355.4(477)АТО"2014/..."

В31

Вербич Дмитро

В31 Точка неповернення. — К. : Наш Формат, 2020. — 192 с.: іл.

ISBN 978-617-7863-09-9 (паперове видання)

ISBN 978-617-7863-10-5 (електронне видання)

Ця історія про сучасних українських лицарів з різним способом життя: вегетаріанця, який торгував соляркою в Нігерії, тренера з фрі-файту, мандрівника й багатьох інших. Проте в одну мить для них настала точка неповернення — точка, після якої життя вже не може бути таким, як до того. Почалася війна.

У цій книжці боєць добровольчого батальйону Дмитро Вербич розповідає про активну фазу бойових дій 2014–2015 років, коли вся країна, за-тамувавши подих, чекала звісток зі сходу України. Він відверто розказує про багатолітність ворогів на фронті: сепаратисти, російські спецназівці, холод, голод і бруд. Про те, як воювати з ножом проти гранатомета чи кулемета і приймати рішення, від яких залежить не лише твоє життя. І те, як страшно, коли події розгортаються наче в комп'ютерній грі, але зберегтися й вийти ти вже не можеш.

УДК 821.161.2'06-94:355.4(477)АТО"2014/..."

Головна редакторка *Ольга Дубчак*. Літературні редакторки *Анна Весній*, *Наталка Дрозд*. Коректорка *Дарина Важинська*. Верстальник *Назар Матлак*. Дизайнер обкладинки *Олексій Пильов*. Ілюстратор *Юрій Гибончук*. Художня редакторка *Оксана Гаджій*. Технічна редакторка *Вікторія Шелест*. Відповідальна за випуск *Оксана Булава*.

Надруковано в Україні видавництвом «Наш Формат» у ПП «Юнісофт», вул. Морозова, 13 б, м. Харків, Україна, 61036. Свідоцтво ДК № 5747 від 06.11.2017. Замовлення № 238/06. Тираж 1000 прим. Підписано до друку 15.06.2020. Термін придатності необмежений. ТОВ «НФ», пров. Алли Горської, 5, м. Київ, Україна, 01032, pub@nashformat.ua, www.nashformat.ua, свідоцтво ДК № 4722 від 19.05.2014. Висновок Держ. сан.-епідем. експертизи № 05.03.02-04/51017 від 16.11.2015.

Документально-художнє видання

ISBN 978-617-7863-09-9 (паперове видання)

ISBN 978-617-7863-10-5 (електронне видання)

Усі права застережено.

© Дмитро Вербич, 2020

© ТОВ «НФ», виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

[Почитати опис, рецензію і купити на сайті nashformat.ua](https://nashformat.ua)

Зміст

Зачин	9
Розділ перший	14
Дорога	14
Три колоски	20
База	23
Двадцять лютого	25
Herzlich willkommen!	30
Невидимий ворог	32
Кров на рукаві	35
Чуб	41
Футбол	47
Зачистка	49
Баня	54
Гній	56
Трьохетажка	58
Знову сам	62
Чай	65
Аеропорт	69
Удома	80
Бруд	83
Між двох світів	87
Розділ другий	90
Хуртовини	90
Гаражі	92
Ніхто нічого не винен	94
Етнічний конфлікт	96
Відновити церемоніал	98
Героїчна атака	101
Сука	103
Бо більше нікому... ..	104
Виконуючи обов'язки	107
Стрічка	109
Хвороба	111

Про Крим	115
Чорний день	118
Мідяха	122
Всьопропало	122
Прогулянка	125
Загибель Танчика	128
Попарився	129
Янгол	131
Зробіть мені краще кави	133
Вихід	137
Облога	138
Природний відбір	141
Петьовка	144
Славна гульня	145
Бутівка	147
Тепло долоні	149
Знову фронт	152
Бастіон	156
Рикошет	159
Шахта	160
Торсіон	162
Будні командира	163
Львів	165
Каратель	166
Авдіївка	168
Паралелі іноді перетинаються	170
А не пішов би ти нахуй	172
Повертатися	178
Епілог. Минув рік	183

Ми залюбки згадуємо свої величні дні.
Але не повинні промовчувати й тих,
коли нищість здобувала владу над нами.

Ернст Юнгер

Зачин

Стежка звивалась угору поміж височенних сосен. Усе навколо було мокре від легенького теплого дощу: листя, каміння, сірі рівні стовбури. Дівчина вже кілька разів пропонувала зупинитись. Але він розумів, що треба сьогодні піднятися якомога вище. Та й місця під намет не траплялось. Великі туристичні рюкзаки, запаковані на два дні, ледь відчувались на спинах. Люди були молоді, худі та засмаглі. У кожному русі проглядалася пружність і енергія. Його ноги в легеньких заношених кросівках швидко промокли, та це не бентежило. Ті кросівки вже давно час було викинути.

Проминули лісову зону і дерлися далі вузькою кам'яною стежкою. Вітер час від часу здував хмари і відкривав очам величні стіни доломітів. Серед каміння де-не-де цвіли маленькі, прості красиві квіти. Дощ посилювався. Хлопець постійно оглядав схил, шукаючи бодай невеличку рівну площину під намет. Ще хвилин двадцять підйому — і серед порізаного глибокими щілинами та ямами схилу знайшовся потрібний клаптик. Якраз вчасно — сутеніло.

Хутко розклали намет і залізли всередину. Скинули мокрі речі, розкрили спальники, як ковдри, і вляглись. Дівчина геть змерзла, її дрібно трусило. Він обійняв зі спини, намагаючись якомога більше огорнути собою і зігріти. Хоч штормові шнурки були добре натягнуті, одна стіна все ж підтікала, вода поволі збігала додолю. Навет був надто старий, ще батьківський. Підібгали ноги подалі від во-логи — найстрашніше було замочити спальники. Тоді вже точно

зігрітися було б непросто. За якийсь час утома перемогла, і вони провалились у сон.

Він прокинувся від лопотіння зовнішнього шару намету. Дощ ущух, і поривчастий вітер просушував тканину, голосно тріпочучи. Не знав, котра була година, та й байдуже. У голові знову по колу бігли ті самі думки. На душі неспокійно. Потер долонею обличчя, аби відволіктись.

Прошепотів їй на вухо:

— Замерзла?

— Таке, вже трохи краще.

— Як ноги? — досвідчений волоцюга, він добре знав, як важливо тримати в теплі ноги і голову. Адже через них тіло втрачає більшість свого тепла.

— Ніби зігрілись.

— Притулай до моїх, — ніжно обійняв і поцілував шию за вухом. Від запаху жінки ніздрі напружились, тілом пройшов приємний імпульс. Затамував приплив бажання і знову поринув у сон.

Прокинувся, як завжди, рано. Потужний вітер гнав пухкі хмари і сонце лише зрідка пробивалось крізь цю тісну отару. Куди не поглянь — хребти гір. Кілька разів вдихнув на повні груди і почав розвішувати мокрі речі на низькорослих кущиках і стропах намету. Дівчина ви-зирнула і почала одягатися.

— Доброго ранку. Пропоную швидко перекусити і збиратись, бо можемо ніфіга не встигнути, — хлопець намагався говорити якомога безтурботніше.

За якихось півгодини вони вже крокували стежкою. Жадібно вбирав очима красу довкола, на майбутнє. У найтяжчі моменти, у найпаскудніших місцях, коли ставало геть нестерпно, він медитував на свої мандри — на відчуття свободи і краси. Ставало легше.

Стежка підбігла впритул до глибокого провалля, — відкрилась величезна бухта кілька сотень метрів завглибшки і діаметром з кілометр. Навпроти височіли шпичасті доломіти. В одному з маленьких сідел* над урвищем притулилась хатина — кемп для туристів. Важко уявити, яких зусиль вартувало її там збудувати.

Часто спинялися і фотографували. Дівчина — талановитий і завзятий фотограф. Він теж любив цю справу, але часто лінь не давала

* Сідло (сідловина) — зниження в гірському хребті.

розчохлити апарат. Трьохсоті «Нікони» — старі, але надійні — клацали створками, страхуючи пам'ять, яка колись таки підведе.

У полудень видерлись до хреста на вершині. Дівчина усміхалась, підстрибувала, аж світилася зсередини.

Знайшли блокнот, у якому лишають кілька слів туристи. Постояв, нахиливши голову трохи набік, і вивів: «Любов і вдячність». Спустилися швидко. За якихось години півтори були вже біля підйомника. Раніше хлопець ніколи б такого не зробив, а зараз легко заплатив десять євро, аби заощадити годину. Час став справжньою цінністю. Він збігав, тікав, мов пісок крізь пальці, і жодна сила у Всесвіті не могла його затримати.

...Гуляли затишним містечком, їли виноград і сир. Вона придбала шикарні трекінгові шкарпетки, лиш помітивши, що він на них задивився. Коли сонце почало хилитись до заходу, побрели вздовж великого гірського озера на протилежний від міста бік. Галявина була саме там, де й хотілося, прямо навпроти містечка, серед дерев, вкрита м'якою, не надто високою травою. Вітер гнав хвилі, створюючи ефект прибою.

Пили чай, заїдали ніштяками. Озеро зусебіч оточене горами, і ті гори ховали їх від усього світу.

— Подивись, як гарно, може, передумаєш? Ми могли б тут мандрувати хоч до глибокої осені. Нам же так добре, — намагалась говорити невимушено і навіть весело. Та сум в очах ховати не вміла.

— Давай не будемо зараз про це. Я ж уже все вирішив, — спробував усміхнутися. Відчував полегшення, що вона тримала себе в руках, і не хотів провокувати. Найменше, що зараз було потрібно, — це її слъози чи мовчазна ображеність. Ці спливаючі години так не хотілось псувати. І вона теж це розуміла, твердо трималась.

Остання ніч. Солодка і з солоним присмаком. Коли займаєшся з людиною сексом «на прощання», намагаєшся не поспішати, увібрати і провідчувати її всю. Хочеш наче законсервувати для себе це відчуття.

Зранку просила не пити, але він не хотів відмовляти собі в жодному задоволенні. Налив у маленьке кавове горнятко міцного дванадцятирічного рому. В одній руці кухоль солодкого гарячого чаю, в другій — ром. Не солоденький бакарді, а справжній чилійський, від якого слизову в роті змиває. Присів на камені біля води й дивився, як сонце поволі запалює схил навпроти.

«Як воно буде? І страху немає. Приємно навіть. Сьогодні ще стільки справ. Головне — встигнути на літак». Глянув крадькома на неї. Ве-

ликі й глибокі очі, повні, тонко окреслені губи, неслухняне волосся, сплетене в тугу косу, виразні вилиці й чітка лінія нижньої щелепи, яку він так любив покусувати в моменти пристрасті. Постава спортивна, дещо гордовита й холодна. Так крихкий кришталь захищає себе твердими гранями. Один із красивих білих зубів виріс кривувато, випадав із загального рівного строю. У кожної справжньої красуні має бути якийсь гандж, майже непомітний. Він надає особливого шарму. Так чоловічий погляд байдуже ковзає повз ідеальну за всіма канонами жінку. Потрібна якась подряпина, аби шовк затримався на відшліфованій поверхні діаманта.

Вона образилась через випивку. Звісно, він тепер дихав драконячим перегаром. До автобусної зупинки повертались мовчки. «Що ж, може, так навіть легше. Легше обривати», — подумав і абстрагувався, зосередившись на краєвиді за вікном. Автобус віз їх мальовничим серпантинном. Між гір величезна долина: виноградники, вілли, яким по кількасот років, охайні хатки під рудою черепицею. У Тренто пересіли на електричку. Хоча звиклому до українських реалій незвично називати ті охайні затишні вагончики електричкою. Дівчина заглибилася в себе. Зрозуміла, що це такі прощання.

Повернувшись у Гарду, він одразу взявся до справ. Швидко домчав шосером до сусіднього містечка Бардоліно і зняв з рахунку всі зароблені за п'ять місяців гроші. Нічогенька вийшла сума! Потім поїхали разом до Лацізи поїсти морозива. Найсмачніше морозиво в його житті! Гуляли вздовж акуратної пристані. Десятки катерів і яхт. Лебеді гойдалися на хвилях. Та час підтискав. Вкрутили педалі і за кілька хвилин уже пакував рюкзак. Нічого зайвого — все має вміститись у вісімдесят літрів об'єму старенького «едвенчера».

У машині вона вже ледь стримувала сльози. Зняла кашмірський браслетик з різнокольорових кульок і простягнула:

— Хай у тебе буде.

Хотів заперечити, але затнувся і поклав до кишені. Машина швидко несла їх сутінковою трасою до Мілана. На парковці греблю прорвало і сльози полились ясно — думала, що вже ніколи його не побачить.

— Усе буде добре. То лише на пару місяців, ти тут упораєшся без мене, — повторював, наче мантру.

— Будь обережний.

— Не сумуй, — і ступив до термінала.

Через два місяці оголошення про відправлення саме до цього аеропорту висітиме коло нього за тисячі кілометрів у зовсім іншому терміналі... і світі.

Паспортні контролі, натовпи людей з усієї планети, дорогі дьюті фрі, — і ось він у літаку. Любив летовища. Вони обіцяли нові пригоди. А вокзалів не любив. Вокзали асоціювались із прощанням і втратою.

Суму не було ні краплини. Груді напинались вітрилом незримого дракару. Коли рішення прийнято, настає полегшення, майже невагомість. Це такий внутрішній маркер правильного вибору. Нарешті літак відірвався від землі і, мов на атракціоні, втиснуло в крісло. Він самовдоволено всміхнувся і дістав плеєр. У навушниках загриміли перші брудні акорди пісні «Побачимось у вирії» гурту Whites Lions, а в ілюмінаторі віддалялись вогні Мілана.

Розділ перший

Дорога

В'юн ходив-бродив нічним Краковом. Прохолодно й вогко. Мокра бруківка віддзеркалювала світло нічних ліхтарів. Перевантажений рюкзак боляче врізався в ключиці. Полежав годину на лавці в парку і знову пішов. Дрібні краплі зрідка падали на обличчя і не давали заснути. Місто сподобалося, нагадувало трохи Львів, але якесь масштабніше і доглянутіше. Хотілось би ще колись сюди повернутись і нормально погуляти пару днів. Та чи доведеться? З аеропорту вийшов опівночі. А потрібний потяг до Перемишля на світанку. Відзначив добре сплановану логістику — адже легко розібрався в місті, де був уперше. Стояв посеред широкої площі, оточеної старими кам'яними будинками. З одного боку височіли мури і вежі замку. І раптом відчув, що він сам. Сам-самісінький проти цілого світу. І так само, як цієї ночі на цій площі, тепер буде завжди. Підняв обличчя до чорного неба. Вгорі дрібно мерехтіли зорі поясу Оріона. Захотілось завити. Та лиш щелепи судомно скреготнули. Почвалав до вокзалу.

У Перемишлі вже відчувався простір СНД. Сірі вулиці, пошарпані маршрутки й вивіски. На вбогій автостанції знайшовся мужик, що їхав до Львова і взяв за ціною маршрутки. На кордоні молода й гарна жінка довго вдивлялася у фото в закордонному і на нього. Коротке волосся, густе, наче шерсть ведмедя. Низький лоб, що закінчувався потужними надбрівними дугами. Сіро-голубі очі, трохи відсторонений погляд, ніби тут і водночас ще десь. Ніс із ледь помітною кривизною. Губи досить виразні, верхня перерізана невеличким шрамом. Коротка, але густа борода.

— Боротьбою займаєшся? — і вказала очима на м'яте, схоже на галушку, вухо.

— Так, було діло.

— Щасливої дороги, — приємно усміхнулася.

Йому траплялися дівчата, які думали, що ламане вухо — то якась хвороба. Це дуже смішило. «Чому вона була така привітна? Може, знає, куди я їду? — відігнав абсурдні думки. — Чувач, у тебе на лобі нічого не написано».

Львів. Сидів на лаві біля собору святого Юра, їв булку, запивав кефіром. Тішила слух рідна мова, дівчата-красуні милували зір. Ніде в світі він не бачив стільки красунь.

У Тернополі не мав часу навіть «Опілля» випити. За останні дві доби вже втретє із залізничного на автовокзал. Дорога втомила.

Після трьох годин тряски в старому «Еталоні» (цікаво, еталон чого? Безпросвітної безперспективності? Сірої убогості?) і прослуховування уже вдесьте маршу УНСО, він нарешті побачив вказівник «Заліщики». По правому боку минули цвинтар. Там біля входу насипана свіжа козацька могила. Він ще сюди прийде. «Як же так? Ти поспішив, а я припізнився. Інакше не можна було? Можна», — до болю кусатиме губи.

А поки знайшов потрібну хату, скинув рюкзак коло паркана і заходився гортати номери в телефоні. Зупинився на О. Абонент уже не абонент... Сьогодні він почоломкався з могилою і дав обіцянку помститись. Вони любили той звичай чоломкатися, з «Пропалої грамоти» понабиралися.

Першим зустрів Юнкера. Це нове відчуття, яке буде звичним, — зрадив після довгої розлуки бачити друга живим. Тішився, що от він стоїть цілісінький. І слова якось не в'яжуться у речення.

Коли підійшла Марина, навіть в очі глянути не смів. Це теж нове: почуватися винним, що ти живий, а він — ні. Де ти був, коли він ішов у свій останній штурм на Лутугіно? Коли міні рвались навколо, а він не припиняв стріляти, доки величезний уламок не зніс буйну голову, ніби яничарським ятаганом. І як тепер житиме без нього ця струнка і красива, з вогнем волі й розуму в очах, жінка? І як житимеш ти, відступнику? Забагато запитань, їхня вага притискала В'юна до землі.

На тризні побачив уже багатьох.

Хлопці з «Азову» кликали до себе в двіж і радили не їхати на фронт. Дехто з них уже навоювався, побували в Іловайську. І відчували на собі

«кидалово». В'юн слухав із цікавістю розповіді про Маріуполь, про Ловайськ. Згодом приїхав Барс і розповів, як загинув Грізлі в перший день перемир'я. Грізлі був на Майдані, на Інститутській витягнув сімох людей. Коли почалася війна, пішов воювати в «Айдар», командував ротою. Їм наказали замінити якихось бійців на блокпосту. А ті зникли раніше, і позицію зайняв ворог. Український прапор майорів собі над постом... Айдарівців розстріляли впритул. Саме так зазвичай і гинуть лицарі. Не у відкритому бою, як у книгах чи в кіно. А через зраду, бардак і неузгодженість дій.

Згодом сиділи з Чубом на кручі над Дністром. Традиційне місце над «жабою»: за Союзу тут був мажорний ресторан — тепер уламки колишньої розкоші. Річка огинає півострів, на якому, власне, збудоване містечко. Краєвид шикарний, Заліщики зовсім близько. Видно кожну хатину, кожен провулок.

Чуб, здоровенний бородатий, лисіючий хлопака, працював матросом на танкері й увесь Майдан пропустив. Тому стрімголов кинувся у вир подій, щойно повернувся. Хлопці були знайомі ще з Помаранчевого майдану. Весь цей час Чуб шукав пригод на свій зад і ставив експерименти. Пішов ганяти за «Арсенал», бо в «Динамо», мовляв, нецікаво, в основу довго пробиватися. То він був вегетаріанцем, то йшов у сольний похід у гори і практикував мовчазну аскезу, то наймався матросом на танкер і торгував соляркою в Нігерії. Одного разу їхнє судно навіть захопили пірати, взяли в полон замкапітана і вшилися. Чуб завжди був у пошуку, він би вибухнув, якби просто посидів на місці хоч пару годин.

Коли В'юну вперше довелося «залягти на дно», а це було років у дев'ятнадцять, Чуб вирішив скласти компанію. В'юна тоді підозрювали у спробі влаштувати вибух у клубі під час концерту, до якого він не мав жодного стосунку. Хлопець розумів, що посадити його немає за що. Але й потрапляти до рук мусорам, щоб його ламали і пресували, бажання не було. В'юн вимкнув і розібрав свій мобільний, сіли на велосипеди і вшилися з Києва. Крутили педалі цілий день. В'юн дуже втомився, давалася взнаки нервова напруга. Настала ніч, їхали дуже повільно, а до потрібного місця лишалося ще кілометрів двадцять. Раптом у В'юна запаморочилося в голові, він перегнувся через кермо велосипеда, нудотний спазм скрутив шлунок. Це була перевтома. Вирішили далі не їхати, переночувати в лісі коло дороги і на світанку

рушити далі. Серед ночі В'юн розплющив очі. Він лежав коло багаття. Дрібно дрижав, морозило. Чуб не спав. Він накрив В'юна своїм спальником і підкидав гілки у вогонь.

На «жабі» хлопці говорили про Слов'янськ. Чуб стояв там на блокпосту у складі другого батальйону Нацгвардії, сформованого переважно з майданівців. Далі перейшов в «Айдар», але знов не пощастило — потрапив у підрозділ, що охороняв арту. Казав, що було нудно, що шукає справжньої заруби. Домовились, що далі — разом.

Увечері пили на мальовничій кручі за цвинтарем. Напитися В'юн не міг, та й не хотів. Наступного дня проводжали частину хлопців на маршрутку до Тернополя. Пошарпана будівля автовокзалу. Бабця продає насіння і цигарки поштучно. В'юн трохи відійшов і набрав цифри.

— Атілла, це В'юн, я вже в Україні, їду до вас. Що мені конкретно робити, може, треба пройти якийсь вишкіл? Я чув, на Десні займаються підготовкою.

— Якщо вже наважився, не витрачай часу, їдь одразу сюди.

Атілла був непересічною особистістю. Тренер з фрі-файту, для багатьох Учитель. Чесний, жорсткий і з харизмою «по коліна». Тонко відчував життя, боротьбу добра і зла, знаходив потрібні слова, коли учні приходили за порадою. В'юн довіряв йому. Тому і вирішив їхати до п'ятого баталу ДУКУ, де Атілла командував ротою. А ще їх об'єднувала спільна втрата і спільна помста — Орко був учнем Атілли, талановитим бійцем. І другом.

Поїхав не одразу. Пару тижнів знадобилося в Києві, аби зібрати необхідні речі, пройти тактичний вишкіл, побачити друзів і рідних. Мати відпустила легко, з розумінням. Звісно, вона боялась втратити сина, але поважала рішення, і це якимось чином додавало сил.

Дата виїзду наближалася. Пили коньяк на Боричевому току. Підкова, старовинне місце збору всіляких металістів, панків, скінхедів і просто пияків. Прямо навпроти зруйнований будинок, що ще Першу світову бачив, тепер правив за безкоштовний туалет. Вулиця перетинала початок Андріївського узвозу, та тут завжди було малолюдно і слабо освітлено. Головне вчасно побачити наряд, аби не бути оштрафованим за розпивання в громадському місці.

Компанія зібралась велика, осіб дванадцять. Хтось уже побував на фронті, хтось збирався вперше поїхати. Один із хлопців, який щойно

записався добровольцем до унсарів* у 54-й окремих розвідбат, розважав друзів власною пародією на Бумбокс:

«Та что была со мной
Где ты теперь?
С кем ты теперь?
Кто ты теперь?
Зачем ты теперь?»

Руки рухались гітарою все швидше, виграючи запальний ритм. Кілька людей кинулось витанцьовувати лезгінку, чи хто що вмів.

Стомились, закурили. Напад шаленого веселого драйву змінився мовчазною закурою.

Заговорив правосек Мангуст. Худорлявий хлопчина з єхидно примруженими очима, він частенько горланив Лєтова під гітару і без, шарився горами й печерами і завжди носив із собою важкий і потужний щит із жорсткого цинізму. Щойно повернувся з першої ротації, побував уже в Донецькому аеропорту і тепер надихав присутніх своїми «рибальськими та мисливськими історіями», викликаючи білу заздрість.

— Коротка передишка між атаками, — із запалом в очах говорив Мангуст, — і тут на нашу позицію виходять троє сепарів. І кажуть такі: «Хорошо, что нашли вас, братишки, заблудили чуток. Вместе укропов бить будем». Ну не довго думаючи, їх постріляли. Ті навіть не встигли в'їхати, як лохонулись. А спека стоїть, засмердяться, куди тіла дівати? А там такий холодильник великий, то ми в нього «братішек» і покладали.

Тьмяно світили вогні Подола, швидко порожніли пластикові стаканчики.

— БК** закінчується!

У Сільпо зголосились піти В'юн і ще один чоловік, політв'язень, що відкалатав десять років і вийшов завдяки Майдану.

У черзі на касі до них обернувся якийсь приземкуватий типок в окулярах.

— Я очень извиняюсь, можна к вам обратиться?

— Звісно.

* Унсарі — члени організації УНА-УНСО.

** БК — боекомплект.

— Вы только не обижайтесь, но я кое-что скажу, только не злитесь.

— Та кажи вже.

— У вас обоих энергетика такая сильная, очень чувствуется. Не удивляйтесь, я в битве экстрасенсов участвовал. — Хлопці весело перезирнулися. Яких тільки фріків не зустрінеш у черзі подільського «Сільпо».

— Так вот, простите, но вас когда-нибудь расстреляют.

Хлопці зареготали. В'юн трохи зверхньо відповів:

— Ти нас не здивував. І це не біда. Біда, що нікому і на думку не спаде тебе розстрілювати.

О другій В'юн повернувся додому, а о п'ятій ранку вже мусив відколупати себе від ліжка. Поснідав, обійняв матір, закинув важкого рюкзака на плечі і спустився до таксі. Волонтерський бронік ніс у руках. Одразу для себе вирішив, що не тягатиме на собі цю незграбну, важку й незручну фігню. Але можна комусь просто віддати або краще виміняти на кевлар. На Лівобережці перевантажилися в дві малолітражки. Везли Мангустів дядько та його друг.

Воювати їх їхало троє — В'юн, Мангуст і Чуб. Вісім годин у дорозі. На блокпосту за Дніпром обшманали менти, колишній «Беркут». Кілька бетонних блоків на асфальті, знак «стоп», якийсь вагончик, аби сховатись від дощу і приготувати каву. Похмурі обличчя, напруга, автомати наготові. Один обійшов зі спини і демонстративно поклав руки на «сучку»*. Різких рухів краще не робити.

— Куди, з якою метою?

— Волонтери, — спокійно мовив Мангуст, — веземо допомогу.

«Допомогою» якраз були їхні власні речі, ну і трохи їжі.

— Відкривайте багажник! — довелось розкласти речі просто на асфальті.

— О, а в нас таких немає, — пацанчик крутив у руках дешеві тактичні окуляри «Вій».

— Та забирайте, ми ще маємо, — добровольці розуміли, що треба поступитися, аби уникнути незручних запитань про ті ж мисливські ножі, що цілком підпадали під холодну зброю.

Далі їхали без пригод. База розташовувалася на території колишнього дитячого табору посеред лісу на межі Дніпровської і Донецької областей і геть не справляла враження режимного військового об'єкта.

* Сучка — АКС-74У, автомат Калашникова складний укорочений.

Окрім двох бійців на в'їзді, жодної охорони. Не вистачає плаката «Все ушли на фронт» — пожартував про себе В'юн.

Безкоштовний фрагмент закінчився. Бажаєте читати далі?

[Точка неповернення](#)

Дмитро Вербіч

Купити